

ПРИНЦИП БУДОВИ ВЕЛИКОГО МОЗКУ ЛЮДИНИ

Боягіна О. Д., Гавриленко М. В., Гаврилов К. О

У головному мозку людини прийнято виділяти стовбуровий відділ і дві вищі надбудови над ним у вигляді великого мозку і малого мозку, мозочка. При цьому проміжний мозок є тим відділом, де відбувається виразний двосторонній розподіл стовбура до двох півкуль великого мозку. З анатомічної точки зору у великих півкулях головного мозку виділяють три відділи: нюховий мозок, базальні вузли і плащ або мантия. Не у всіх посібниках з анатомії дається чітке уявлення про морфофункціональну будову плаща, який у людини за масою перевищує інші частини головного мозку. Таке перевищення зобов'язане зовсім не обсягу сірої речовини, у вигляді так званої кори, а масі білої речовини, що представляє собою згуртовані сукупності мієлінізованих нервових волокон.

Виходячи з того, що кінцевий мозок людини є результатом тривалого і складного історичного розвитку, в ньому можна виділити три формації: архипалліум, палеопалліум та неопалліум, який у людини досягає максимального розвитку, перевершуючи за масою інші відділи головного мозку. Тому порівняльну анатомічну оцінку головного мозку різних представників ссавців коректно проводити не за загальною масою або об'ємом його, а по пайовому співвідношенню між масою нового плаща і іншими відділами головного мозку.

Таким чином, можна зробити наступні висновки. Плащовий відділ півкуль великого мозку не є одноманітним за функцією і будовою. У ньому виділяється кілька формацій, кожна з яких знаменує собою певну стадію філогенетичного становлення головного мозку. Давній і старий плащ у своїй функціональній спільності розглядаються в якості лимбічного мозку, що є матеріальною основою інстинктивної поведінки і підсвідомої сфери психічної діяльності. Матеріальною основою свідомої сфери психічної діяльності є новий плащ. Міжпівкульні кортикокортикальні зв'язки здійснюються за допомогою мозолистого тіла, що є тим самим спайкою нового плаща.

УЯВЛЕННЯ ПРО СИМЕТРІЮ ТА АСИМЕТРІЮ БУДОВИ І ФУНКЦІЇ ПІВКУЛЬ ВЕЛИКОГО МОЗКУ ЛЮДИНИ

Боягіна О.Д., Лисенко А.І.

Великий мозок людини має чітко виражену білатеральну симетрію у вигляді двох півкуль, які з'єднані між собою спайками білої речовини. Вони подібні у своїй протилежності, що дозволяє вивчати будову великого мозку на прикладі однієї з них. Проте у людини, на відміну від інших тварин, між ними є поділ у здійсненні багатьох особливостей психічної діяльності, що відомо під назвою функціональної асиметрії великих півкуль. Дві півкулі великого мозку, відокремлені від інших частин головного мозку, рідко бувають рівні по масі. В